

em semblen participar del lloc comú obligat de l'elogi literari i panegíric dels lletraferits comarcals; em fio més del record dels meus ulls, de molta menys fertilitat, i de les paraules vaticínies del gran Costa (*trist, horrend*), al costat de la certíssima impressió de grandiositat; ¿no seria per un inconfessat judici en el mateix sentit que l'autor de la nota d'*AlcM* («no acaba de convèncer», segons la seva acostumada frase) que li vingueren els dubtes —altrament immotivats— sobre l'etimologia aràbiga? Però és que el tarannà dels moros no era el nostre, ni en frases ni en tota mena d'expressió; no perdem de vista la tendència pan-semítica, a l'antífrasi, a la desviació eufèmica (les Fúries es tornen *Euménides*, el Tirà es torna «protector» ---). I no han deixat de tenir deixebles 'gentils'. «A l'inrevès t'ho dic, perquè m'entenguis» és fórmula heretada sobretot d'ells. Això, és clar, de vegades, sense que deixés de restar també l'ús més freqüent en sentit propi. Que serà el dels altres casos que comentem en aquest article.

3) *Albarca* és una possessió rica i important en el te. d'Artà (XLIII, 177.21), cap al N. del terme (Mascaró 13D10).

4 i 5) A Eivissa, el Pla d'*Aubarca* en el te. de Sant Mateu, és tancat com si hagués estat un cràter en altres edats, fent que les aigües s'hi acumulin bastant, i això fa que ha de ser fèrtil. De fet, i en realitat, és el nom popular del terme mateix, i del poble, de manera que jo també vaig aconsellar que s'adoptés la denominació *Sant Mateu d'Albarca* com a nom d'aquest municipi. Pron. pop. *əubárka*. Poble i Cala d'*Aubarca* en la nomenclatura marina (núm. 64). En els textos: amb *-lb-*. *Albarca* a. 1552 (Macabich, *Sta. Ma. la Mayor*, Cròn. 28); *Albarca* --- *Jondal* --- S. XVI (id. *Feudalismo*, 47); «---en 1552 --- una refriega habida com una partida de moros desembarcados en Cala de *Albarca*» (id. *Feu.*, 37). 5) Per distingir-lo de l'altre anomenen en diminutiu el Pla d'*Aubarqueta* ja lluny d'allà, en terme de Sant Llorenç.

6) DERIVATS. Com és corrent, i fins general, en àrab, hi ha un adjectiu derivat (nisba) terminat en *-i*, *-iya*; certament en el sentit de 'beneït, digne de benedicció'; almenys consten com a NPP *Barkî*, *Barkîya*, tant en el Nedjd (Hess, 11), com a Algèria (GGAlg. 46a). *Coll d'Albarquies* consta en un doc. de 1386 en l'afr. del te. de Benissa dividint-lo dels de Teulada i Calp, després de Benimarco i Tossal de Pere Banuls o d'Abuzeyt, i abans d'Aljub de Benilafit i «Tozal de Cosentori» [probablement lleg. *Toçal Cocentari*], SSiv., s. v. Benissa, p. 138. És versemblant que tingui el mateix origen, en forma masculina i singular, el nom de «la alqueria de *Albergi*», en un doc. datat a Alzira el 1267 (MtzFerrando, *Doc. Val. ACA* 1, núm. 745), car és fàcil que estigui per *Albarqî*; cert que aquí també podríem pensar en una altra arrel àr.: *brq* 'brillar, amenaçar, esporuguir', d'on ve el NP *Bârqi* (GGAlg.), *barqî* «alapa, colada» *RMa* (235.1f.) ['bufetada, clatellada'], *barq* «fulgur», *barqat* «fulgurare».

ALBARDA. Cridem aquí l'atenció sobre diversos

derivats antics d'aquest mot, o que no són d'explicació clara, i com que poden ser més o menys antics s'entendrien millor si els expliquéssim. El mot *albarda* prové d'origen irano-aràbic, en àr. *bardā'a*, amb accentuació vacil·lant, com s'explica en el *DECat* 1, 140b17ss.; allí ja s'explica i documenta l'acc. toponímica 'collada de muntanya' (p ex. la *Serra de les Albardes*, a Castell de Cabres, Morella, 1934).

L'*Albardai* pda. del Castell de Guadalest (xxxiv, 22.19), és derivat ja format en àrab *bardā'i* «fabricant de bàts, bàtier». En devia ser una alteració un NP morisc: «exarico nomine Azmeto *Albardili*» d'un doc. de Poblet c. l'a. 1200 (*Cart.* 128), probablement *Albardili*, amb la consonant *ain* grosserament imitada pel so velar de la *l* catalana. En tot cas aquest mot havia passat al mossàrab, amb la terminació canviada en la romànica *-air*; car *Albardair* figura repetidament com a nom de moro en el *Rept.* de València (523, 560). Això ens pot explicar que el NP *L'Albardé(r)* aparegui amb una freqüència tan insòlita a tot el N. valencià, no sols com a NP al.: *l albardé* a Herbés (xxvii, 149.2) sinó també amb el vell arrelament que revela el trobar-lo com a nom de masos i rellevants paratges rurals: *Mas de l'Albarder* a Ares del Ma. (xxviii, 8.8), *Racó de l'Albarder* Vall d'Alba (168.10, *IGC* 18' × 12'); a les Valls de Segó *L'Albardér*, pda. de Benavites (xxx, 10.7).

Res de tot això en la Cova i Calanca dets *Aubardans* a la costa de Capdepera (xli, 176.6, 185.21, Mascaró 22F9), que no cal relacionar amb el cat. *albardà* 'joglar', 'xavacà' (d'etimologia àr. diferent), car deu venir de la forma balear de l'arnès *albarda*, accentuada allà en *-à* (*DECat* 1, 140b10), per alguna comparació de forma, com les al·ludides supra. De l'*Albardal* (Ollerria, Alcalà de la Jovada), parlarem junt amb *Barrala*.

ALBAREDA

Hi apleguem una sèrie de poblats, amb nom derivat del nom de l'arbre, *alber*, pre-romà i ll. tardà ALBARUS, que en aquest col·lectiu ha conservat sense canvi la à etimològica.

1) Veïnat del Solsonès, te. Navès, en el S. XVII castell i seu de una batllia pertanyents a la Universitat literària de Solsona (Serra i V., *BCEC* 1909, 269). Pron. mod. *l əubrèdə* Llanera (xlvi, 141.38); *fāza d əubrèdə* 'rierol que en pren nom' Oliu (xlvi, 82.33). Doc. ant. *Albareda*, cit. junt amb Lord en un Documentació ant. *Albareda*, cit. junt amb Lord en un doc. de 1069, que lleigeix a l'arxiu de Solsona; Reig Vilardell, id.

2) Vt. de l'Anoia, agr. a Tous, *Nomencl. C. E. C.*; pron. pop. *a ɯbrèdə*, i alguns pocs *l əubrèdə*, a Tous, on ho donen merament com un mas (1936).

3) Vt. de 52 hab., te. Torrelles de Foix, Reig Vilardell. Deu ser la «Quadra d'*Albareda*» de 8 focs, cit. en el cens de 1359 entre Pontons i St. Pere Molanta.

4) *Les Albaredes*, llog. agr. a Portell de Morella, just a la frontera lingüística, vora la rambla que baixa